

Večernik

Leto VI (XII.), šte. 2

Maribor, ponedeljek 4. januarja 1932

»JUTRA«

Izšla razn nedelje in praznikov vsak dan ob 16. ur
Račun pri poštnem ček zav. v Ljubljani št. 11.409

Velja mesečno prejetan v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:

Uredn. 2440 Uprava 2455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13
Oglaš po tarifu

Oglaš sprejema tudi oglašni oddelk »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Italija
in srednja Evropa

Težki notranji položaj Italije onemogoča fašistični vladi razvoj one diplomatske aktivnosti, katere cilj je bila združitev vseh nezadovoljnih v srednji Evropi. Razvoj dogodkov zadnjega časa jo je popolnoma potisnil v stran in ji izvil iz rok iniciativo, zato je docela razumljivo, da so izjave odgovornih državnikov o možnosti gospodarskega bloka med Češkoslovaško, Madžarsko in Avstrijo, kakor tudi pritrdilne besede pariškega »Tempsa«, hudo vznemirile ves fašistični tisk. Ker bi pa vsak preoster nastop pomenil ipso facto preočito priznanje lastnega neuspeha, ne ugovarja izjavam dr. Beneša in grofa Bethlena, ampak se omejuje le na obtožbo Francije, kateri očita, da hoče pod firmo gospodarskega bloka uresničiti samo svoje politične načrte.

Fašistična Italija očita torej Franciji, da hoče izvesti tisto, kar se njej sami ni posrečilo. V vsem tem je jasno izražena obupna resignacija fašistične diplomacije, ki nam postane še vse bolj jasna, če prečitamo članek nekega vladu blizu stoječega lista, ki je hočeš nočeš priznal, da so izjave dr. Beneša in grofa Bethlena o češkoslovaško-madžarsko-avstrijskem sodelovanju važne in da bo po vsem tem grof Bethlen kmalu zopet prevzel vodstvo madžarske politike in vlade. Nadalje pa pripominja, da bi bilo naivno misliti, da se je ideja tega sodelovanja poročila v glavah državnikov zainteresiranih držav, ko je znano, da ga že davno zagovarja Francija. Članek pravi dobesedno:

»Ta projekt predstavlja v resnici bazo francoske politike v srednji Evropi. Sporazumu med Češkoslovaško, Madžarsko in Avstrijo naj bi omogočil Franciji odcepitev Avstrije od Nemčije in za vselej preprečil Anschluss, ublažil revizijske težnje Madžarske in zagotovil zvesti zaveznici Češkoslovaški predominanten položaj v podonavskem bloku. Razvoj gospodarske krize v Nemčiji in po ostalem svetu, je olajšal izvedbo tega načrta. Položaj Avstrije je danes izredno težek. Obnemogla Madžarska je prisiljena zaprositi Francijo za pomoč, a Češkoslovaška je v svojem političnem manevriranju izkoristila okolnost, da je v vrsti onih držav, katerim je sedanja kriza v marsičem prizanesla. Gospodarska unija omenjenih treh držav bi stvarno izboljšala sedanje slanje, ker se njihovi interesi izpopolnjujejo. Medsebojna izmenjava poljedelskih in industrijskih proizvodov bi ustvarila zdravo gospodarsko edinico.

Nihče tedaj ne bi mogel nasprotovati načrtu, če bi se ta gospodarska konfederacija osnovala spontano in izključno na gospodarski podlagi; vznemirja pa nas politična spekulacija, ki se skriva za tem projektom. Ta spekulacija bi mogla katero od prizadetih držav spraviti v podrečeno stanje, in ves ta ekonomski blok

Velika akcija
za razdolžitev kmetovPROJEKTI IN PREDLOGI POSLANCEV. — RAZDOLŽITEV KMETOV.
REVIZIJA DAVČNE ZAKONODAJE.

BEOGRAD, 4. jan. V poslanskih krogih zatrjujejo, da je trenutno najvažnejši problem naše notranje politike akcija za razdolžitev kmečkih posesti. Že dve leti trajajoča agrarna kriza, ki je Jugoslavijo zelo težko prizadela, se je zaradi splošne svetovne krize le še poostрила in pospešila obubožanje naše vasi. Kakor je razvoj pokazal, so se posledice te krize pojavile tudi v onih banovinah, v katerih poljedelstvo ni edini vir dohodkov. Tako je n. pr. Slovenijo težko prizadel zastoj v lesni trgovini in tamkajšnji posestniki gozdov so tako obubožali, da niti obresti od dolgov, katere so najeli ob nastopu krize, da bi jo lažje prestali, ne morejo več plačevati. Prisilne dražbe nepremičnin se vedno bolj množe. Kriza pa, kakor vse kaže, še vedno ni dosegla vrhunca. Poslanci snujejo zaradi tega akcijo, ki so ji zastopniki najtežje prizadete Donavske banovine dali tudi že konkretno obliko. Gre za konvertiranje kmečkih dolgov. V ta namen se bo Privilegirana agrarna banka pooblastila, da sme izdati zlate bone po 25, 250 in 500 Din, in sicer do maksimalne višine treh milijard dinarjev. Za kritje teh bonov, ki bodo ohranili nespremenljivo kurzno vrednost in ki bodo v mejah države pravno veljavno plačilno sredstvo, se bo vporabila naša celokupna zemljiška posest. Agrarna banka bo poravnala vse prijavljene kmečke dolgove, dočim se bo dolgoročno odplačevanje s strani kmetov pričelo šele tedaj, ko bo kriza prenehala. V zvezi s tem bo pa treba revidirati tudi celokupno davčno zakonodajo, ki naj tudi odpomore do omiljenja sedanje agrarne krize. Vse to pa so zaenkrat še načrti, o katerih se bo šele razpravljalo.

Slavnostna seja
obeh državnih zbornic

VERIFIKACIJA SENATORSKIH MANDATOV. PRESTOLNI GOVOR.

BEOGRAD, 4. januarja. Glavni volilni odbor za volitve senatorjev bo prevzel danes zapisnike o včerajšnjih senatorskih volitvah in jih nato proučil. Novi senat se bo sestel koncem tega ali pa začetkom prihodnjega tedna, da verificira mandate. Po dovršitvi verifikacije bo sklicana slavnostna skupna seja obih zbornic, senata in narodne skupščine, na kateri bo prečitani prestolni govor.

Poostritev položaja v Indiji

GANDHI IN PATEL ARETIRANA. PATELOVA POSLANICA NA INDIJSKI NAROD.

BOMBAY, 4. januarja. Indijski podkralj je v izvrševanju sklepov glede pobijanja indijske nepokorščine, izdal večeraj povelje o aretaciji Gandhija. Veliki voditelj Indov je bil danes zjutraj po angleških detektivih aretiran ter skupno s predsednikom vseindijskega narodnega kongresa Patelom odveden v zapore. Pred odhodom v zapore je Patel izdal poslanico na indijski narod, v kateri pravi, da se zdaj pričinja težka vojna, ki jo bo treba izbojevati do konca. Upa, da bo indijski narod doprinesel vse žrtve za osvobodjenje od nasilja.

Misija dr. Gracza v Beogradu

BIVŠI MADŽARSKI ZUNANJI MINISTAR PRIPRAVLJA SPORAZUM Z NAŠO DRŽAVO.

Tik pred Novim letom se je mudil v Beogradu bivši madžarski zunanji minister dr. Gustav Gratz, ki je poleg bivšega madžarskega drž. tajnika Hantosa glavni pobornik ideje za osnovanje podonavskega gospodarskega bloka. Konferiral je z zastopnikom zunanjega ministra dr. Kumanudijem in s pomočnikom Fotičem o možnostih madžarsko-jugoslovenskega zblizanja.

bi postal političen instrument za učvrščenje izvestnih hegemonističnih teženj. Nevarnost bi pa postala še večja, če bi se tem trem državam pridružila pozneje še katera druga podonavska sila. Pri snovanju vseh teh načrtov služi francoski diplomaciji, ki je v zadnjem času še bolj aktivna, kakor je bila kdaj prej, tudi izredno veliko bogatstvo, katero je Francija nakopičila v svojih blagajnah.

Francoska zlato je tako privlačno, da

je celo sovjetska Rusija, ki je izgubila nemške kredite, danes pripravljena skleniti s Francijo nenavaden in nenaraven sporazum in sporazumeti se na njeno željo na enaki podlagi tudi z njenima zaveznicama Poljsko in Romunijo.

Te besede poluradnega fašističnega lista so pač dovolj jasne in ne potrebujejo nikakršne razlage. Italija izgublja svojo igro v srednji Evropi in se tega svojega neuspeha tudi resignirano zaveda!

nje težke gospodarske krize v Podonavju mogoča samo z iskrenim sodelovanjem vseh nasledstvenih držav. Naslonitev na Nemčijo in Italijo Madžarski ne more koristiti, ker ji ti dve državi ne moreta odkupiti presežka agrarnih produktov.

V budimpeštanskih političnih krogih pa zatrjujejo, da so dr. Gratzu v Beogradu povedali, da se more doseči sporazum samo tedaj, če bo Madžarska preprečila nadaljno delovanje raznih elementov, ki na njenem ozemlju rovarijo proti naši državi, snujejo atentate itd.

—o—
NAŠE VLADNE ODREDBE IN TUJA
PODJETJA.

Naše finančno ministrstvo je nedavno izdalo odredbo, po kateri je prepovedano sestavljanje Faktur v tujih valutah. Odredba bi seveda morala veljati za vse, a kakor doznavamo, jo nekatera podjetja, ki so last tujega kapitala in le nekakšne podružnice tujine, docela brskirajo. Sklenila so namreč, da bodo odslej izstavljale fakture njihove centrale v inozemstvu, za katere nova odredba našega finančnega ministra ne velja. Obenem pa so ta podjetja odpustila tudi uradništvo, ki je doslej sestavljalo fakture. Bilo bi nujno potrebno, da bi se proti taki predrznosti tujih podjetij, ki bogate na račun naših žuljev, postopalo brezobzirno. Način bodo oblasti gotovo našle.

KRVAVI NEMIRI V ŠPANIJU.

MADRID, 4. jan. Nemiri, ki so ob koncu lanskega leta nastali v raznih španskih pokrajinah in ustvarili zelo nevarno stanje, so v kraju Salomanc della Serena pri Badajozu povzročili nove žrtve. Spopadli so se radikalni socialisti in pristaši kmečke stranke. Kmetje, ki so bili močnejši, so enega socialista ubili, drugega pa težko ranili. Civilna garda, ki je hotela sprto množico razgnati in pomiriti, je bila sama napadena in se je morala braniti z orožjem. Oddala je na demonstrante salvo, ki je enega ubila in več drugih ranila. Ti spopadi in nemiri 31. decembra v Castelblancu, pri katerih so bili ubiti štirje orožniki, so napotili civilno gardo, da je pri ravnanju, generalu Sangiurru v Madridu energično zahtevala zaščito. General je zaradi tega zaprosil vlado, da radikalno zatre vsak nov poizkus nemirov, ker bo sicer primoran to storiti na lastno pest.

VSTAJA V ARGENTINIJI.

LONDON, 4. januarja. V Argentiniji je izbruhnila vstaja. Vstaši so zavzeli že več mest in prekinili železniške zveze.

KATASTROFA MOTORNE LADJE V
DALMACIJI.

SPLIT, 4. jan. V malem pristanišču Krilo je v soboto odplaval vihar od bregega malo motorno ladjo bratov Rakuličev. Nikola Rakulič, ki je hotel vozilo rešiti, bi bil kmalu sam ponesrečen in se je mogel rešiti le s tujo pomočjo. Vihar je zanesel ladjo k otoku Šolti, kjer se je ob pečinah popolnoma razbila. Škoda znaša 200.000 Din. Ladja ni bila zavarovana.

Socialno skrbstvo mestne občine

REDNA IN IZREDNA SOCIALNA BREMENA, DELO IN USPEHI POMOŽNE AKCIJE.

Socialno skrbstvo, ki zahteva moderno pojmovanje dolžnosti človeške družbe od vsake državne in samoupravne oblasti, nalaga tudi naši mariborski mestni občini težka bremena. Ta bremena pa so letos povečale še izredne potrebe, povzročene po stalno naraščajoči brezposelnosti delavcev in nameščencev.

Stalna obremenitev proračuna za socialno skrbstvo, ki znaša za letošnje poslovno leto 2.400.000 Din, so za produktivno delo popolnoma nesposobne osebe: obubožani in onemogli starčki in starke ter osiroteli otroci, pristojni v Maribor. Takih oseb je 564. V mestni oskrbnišnici ter v hiralnici v Ptuj, Murencih in Vojniku jih je 175, ostalih 389 pa jih prejema stalno prehrano in podporo. Mimo tega skrbi mestna občina tudi še za brezplačno zdravljenje in zdravlila siromašnih meščanov, ubožno in slabotno dečo pa pošilja o počitnicah na morje in na Pohorje.

Med redne obremenitve proračuna za socialno skrbstvo spada nadalje izplačevanje izrednih podpor brezposelnim občanom, onim, ki so brez stanovanja in deložancem. Brezposelni prejemajo podporo v denarju, v njih primerih pa nudi mestna občina enake izredne podpore tudi takim osebam, ki niso pristojne v mesto, za katere pa mora po zadevnem zakonu kljub temu skrbeti. Te izdatke ji morajo kriti domovinske občine podpirancev, kar pa povzroča skoraj vedno velike težave.

Izredna obremenitev je skrb za brezposelne v letošnji zimi. Sedanji težki gospodarski položaj je povzročil veliko bedo, ki zahteva nujne pomoči.

Vseh sredstev, ki so tu potrebna, mestna občina sama nikakor ne bi zmogla, zato je dala po zgledu drugih mest pobudo za osnove in izvedbo Pomožne akcije za siromašne sloje. Ta akcija je doslej zbrala že približno četrtilijona dinarjev. Poleg tega so darovali meščani tudi precejšnjo množino manufakturnega in specerijskega blaga ter kuriva. Pri zbiranju pomaga 80 oseb, ki so razdeljene po okoliših.

Socialni urad ima doslej priglasihih okrog 1000 oseb, ki so brez posla in zaslužka ter so nujno potrebni pomoči in podpore. Najpotrebnejši prejemajo iz fonda Pomožne akcije in iz proračuna oddelka za socialno skrbstvo v Ljudski in v Javni kuhinji brezplačno hrano, v Razlagovi ulici pa se je otvorila ogrevalnica, ki deli tudi zajtrk in večerje. Mimo tega daje potrebnim obleko, obutev in kurivo. V zadnjih dneh so pričeli prihajati siromaki in brezposelni v mesto tudi z dežele. Tudi ti prosijo za hrano in podporo, katere jim pa spričo domače mizerije ni mogoče dati. Zanje se bodo morale pobrigati pristojne občine. Upoštevale se bodo le prošnje in prijave beguncev, ki so zaradi političnega pritiska morali zapustiti svojo grudo in pribežati k nam.

Da se bo vse to ogromno socialno delo moglo do konca izvršiti, so potrebne še velike vsote denarja in količine blaga. Pomožna akcija pričakuje zato, da se bodo posebno premožnejši sloji vnaprej še bolj kakor doslej odzvali njenemu klicu ter ji priskočili na pomoč po geslu: Dvakrat da, kdor hitro da!

memorij pri okrožnem sodiš

Predsednik kazenskega oddelka tuškega okrožnega sodišča sodni svetnik dr. Alojz Lešnik je dodeljen civilnemu oddelku. Višji sodni svetnik dr. Josip Tomhak pa je premeščen od civilnega oddelka h kazenskemu.

Uradni dan zbornice TOI

bo radi praznika Sv. treh kraljev jutri, v torek dopoldne od 9.—12. ure pri trgovskem gremiju.

Za brezposelne.

Pri borzi dela dobijo takoj zaposlitev 3 hlapci, 1 majer, 3 viničarji, 2 čevljarja, 1 krojač, 1 kovinotiskar, 2 mizarja, nadalje 5 kmečkih dekel, 1 kmečka gospodinja, 2 pletilji, 1 plačilna natakara, 5 kuharic, 10 služkinj, 2 postrežnici in 2 sobarici. Borza dela sprejme tudi več vajencev in vajenk za razne obrti.

Nov grob.

V Splošni bolnišnici je preminula v starosti 48 let žena železničarja, gospa Elizabeta Kranjc. Pogreb bo v torek ob 16. uri na pokopališču.

Predavanje o davku na poslovni promet, katero bi moralo biti 27. decembra, je preloženo na petek, 8. januarja 1932 ob 20. uri. Predavanje bo v zakurjeni dvorani restavracije pri »Gambrinu«, Gregorčičeva ulica št. 29. Obrtno društvo opozarja svoje članstvo na važnost tega predavanja in vabi na polnoštevilno udeležbo.

Občni zbor Mariborske podružnice SPD bo z običajnim dnevnim redom 19. jan. 1932 ob 19.30 uri v Lovski sobi hotela »Orel« v Mariboru. Pozivamo članstvo na polnoštevilno udeležbo. Odbor.

Dr. Alfred Adler v Mariboru.

Na povabilo »Radne zajednice za individualno psihologijo v Zagrebu« in »Pedagoške centrale v Mariboru« poseti sre di januarja t. l. Jugoslavijo dr. A. Adler, znameniti ustanovitelj individualne psihologije. V Mariboru bo predaval v soboto 16. t. m. in v nedeljo 17. t. m. Prvo predavanje je namenjeno širši javnosti, zato opozarjamo že danes, naj nihče ne zamudi redke prilike, da se seznani s to panogo dušeslovja, katera je za vzgojo in tudi vobče za življenje gotovo velike praktične vrednosti.

Mariborčani radi hodijo v gledališče.

V pretekli gledališki sezoni je bilo v Narodnem gledališču 88 dramskih predstav, katere so imele 24.106 gledalcev in 89 operetnih predstav z 29.115 obiskovalci. Razven tega je bilo še 11 predstav, ki jih je obiskalo 3239 ljudi. Skupno je obiskovalo v lanskí sezoni gledališče 56.458 oseb, ali povprečno 300 vsako predstavo.

Tujiški promet v decembru.

V mesecu decembru je bilo v Mariboru prijavljenih 1537 tujcev, od teh 350 tujih državljanov, večinoma Avstrijcev.

Nevaren svedrovec v rokah pravice.

Danes je policija izročila sodišču zelo nevarnega vlomilca Armanda Hansa, kateremu je dokazala, da je bilo vseh zadnjih pet vlomov v blagajne, o katerih smo poročali, njegovo delo. Hans je po poklicu pekovski pomočnik rodem iz Dunaja star 36 let. Pred leti je bil uslužben pri peku Robausu, kjer je vlomil v blagajno in bil potem obstojen na štiri leta ječe. V oktobru lanskega leta je predsedel kazni in se zopet pojavil v Mariboru, kjer se je lotil svojega svedrovskega posla. Po njegovi aretaciji ni bil zabeležen v kriminalni kroniki noben vlom več in dokazuje že to dejstvo, da je Hans »ta pravi«, čeprav dosledno zanika vsako krivdo. Izdal ga je pa en prstni odtisek.

Po petnajstih letih.

Pred petnajstimi leti je bil ujet na ruskem bojišču posestnikov sin Ivan Repič iz Gorenjskega vrha. Ves čas ni bilo o njem nobenega glasu in so ga njegovi domači proglasili za mrtvega. Kako iznenadenje in veselje pa je bilo pri Repičevih, ko so pred kratkim sprejeli od sina Ivana pismo, v katerem sporoča, da je zdrav in da se mu dobro godi in da je neke ob poljski meji uslužben kot pismo-voja. Po petnajstih letih je zahrepenel po domači hiši in sporoča, da se v kratkem povrne.

Obsojen mesar.

Pred malim senatom se je zagovarjal d'nes mesar Štefan Pavešič iz Kamnice zaradi surovega obnašanja napram tržnemu nadzorniku nadsvetniku g. H. Herlechnerju ob priliki kontrole njegove mesarske stojnice. Obsojen je bil na en mesec in sedem dni zapor, pogojno za dobo enega leta in 300 Din denarne kazni.

Izvolitev senatorjev

Včeraj so bile v vseh banovinskih središčih volitve prvih senatorjev kraljevine Jugoslavije. Udeležba je bila povsod zelo velika. Ponekod so ostali doma samo oni volilni upravičenci, ki so bolni. V Dravski banovini jih je od 1113 volilo Miroslav Ploj, bivši veliki župan v Mariboru; za njihove namestnike pa: dr. Alojzij Gorican, odvetnik in župan v Celju, Ciril Pirc, posestnik in župan v Kranju, Ivan Sancin, bivši kmetijski načelnik v Ljubljani in Jakob Zdravec, industrialec v Središču ob Dravi.

XII. akademski ples

jutri, v torek, v dvorani Union bo največja elita prireditev te sezone v Mariboru. Svirali bo Jonny-jazz akademikov iz Ljubljane.

Od sveta poslovlj

so se v Mariboru pretekli teden: Ivana Gröglova, vdova po zdravniku, stara 81 let; Elizabeta Pleterškova, hči železničarja, stara 5 let; Jera Podlogarjeva, zasebnica, stara 87 let; Adolf Sadek, sin čevljarja, star 7 let; Primož Pucelj, kazniški paznik v p., star 67 let; Peter Savger, progovni mojster, star 88 let; Marija Zorkova, služkinja, stara 67 let; Perpetua Ivana Kalinškova, šolska sestra, stara 62 let; Hilda Mačkova, hči železničarja, stara 19 let; Terezija Trstenjakova, hči delavca, stara 3 mesece; Jakob Žnidarič, posestnik, star 73 let; Marija Hrobatova, žena železničarja, stara 36 let; Martin Kores, posestnik, star 54 let in Ottilija Leskoškova, vdova, stara 83 let. Bodi jim lahka vaša gruda.

Dvodnevni kletarski tečaj

bo 25. in 26. januarja (ponedeljek in torek) t. l. na banovinski trsnici in drevesnici v Pekrah. Pouk je teoretičen in praktičen in traja dnevno od 8. do 12. in od 14. do 18. ure. Zanimanci, ki se žele tečaja udeležiti, naj javijo to z dopisnico do 24. januarja upravi trsnice v Pekrah pošta Limbuš pri Mariboru.

Tečaj za kmečke in viničarske mladeniče

Devetmesečni tečaj za kmečke in viničarske mladeniče na banovinski trsnici in drevesnici v Pekrah bo od 1. marca do 30. novembra t. l. Sprejme se 12 mladeničev v starosti najmanj 16 let, dovolj razvitih in zdravih. Pouk je v prvi vrsti praktičen, pa tudi teoretičen v vinogradništvu, sadjarstvu in kletarstvu. Gojenci dobe brezplačno stanovanje s popolno oskrbo s 5—20 Din, krstni list, zdravniško spričevalo, odpustnico ljudske šole, pravstveno spričevalo in izjavo staršev, da puste prosilca ves čas v tečaju, je osebno oddati do 15. februarja upravniku trsnice v Pekrah, pošta Limbuš pri Mariboru.

Živinski sejmi v l. 1931.

Že od nekdanj so živinski sejmi v Mariboru imenitni. Prav živahna in dobra je bila kupčija posebno prejšnja leta. Kriza se je v lanskem letu seveda poznala tudi tukaj. Skupno je bilo prigrajenih na sejme 14.451 glav. Od teh je bilo prodanih za izvoz v Avstrijo 412, v Italijo pa 697. Na živinske sejme so pripeljali skupno 12.735 svinj, od katerih je bilo prodanih 5.984 rilev. Na živinske sejme so prignali tudi 406 konj, od katerih je bilo prodanih samo 17.

Ponedeljek — torek — Gastonova govorca roka in veliki pustni spored v Veliki kavarni.

Sreda — ob 5. uri popoldne — Sreda
Otroška variatna predstava
VELIKA KAVARNA

Gospod poslovodja N. v Mariboru ima silen glas. Kadar govori, kar odmeva po vsej hiši. Nekega dne pa je bilo posebno hudo: trobental je, da se je slišalo celo v sobo gospoda direktorja.

— Kakšen kraval pa je to? nejevoljno vpraša direktor tipkarico.

— Gospod poslovodja govori z Ljubljano, pove tipkarica.

— Za vraga, zakaj pa se ne posluži telefona?! zagodrnja gospod direktor.

Mariborsko gledališče

REPERTOAR.

Ponedeljek, 4. januarja: Zaprto.
Torek, 5. januarja: Zaprto.
Sreda, 6. januarja ob 15. uri: »Slaba vest«. Znižane cene. — Ob 20. uri: »Ptičar«. Znižane cene.
Četrtek, 7. januarja ob 20. uri: »Viktorija in njen huzar«. C.

Na praznik Svetih treh kraljev bosta v mariborskem gledališču dve predstavi. Popoldne ob 15. uri se ponovi Anzengruberjeva, v prleško okolje prestavljena kmečka komedija »Slaba vest«, ki je ob začetku letošnje sezone dosegla odličen uspeh. — Zvečer ob 20. uri se ponovi melodijozna in zabavna Zellerjeva opereta »Ptičar«. Obe predstavi bosta pri nižjih cenah.

Ena najbolj privlačnih operet lanske sezone »Lutka«, se ponovi tudi letos ter bo pel tenorsko partijo priljubljeni tenor g. Sancin. Ostala zasedba lanska. Prva predstava bo v najkrajšem času. — Kot naslednja dramska premijera se pripravlja »Škorpion«, groteska Josipa Kulundžića, najmočnejšega predstavnika povojne hrvatske dramatike. Režira H. Tomašić.

»Zemlja smehljaja« na ptujskem odru.

Prihodnje gostovanje mariborskega gledališča v Ptuj bo v ponedeljek, 11. t. m. Upripori se Leharjeva znamenita opereta »Zemlja smehljaja«, delo prekrasne melodike ter zanimivega in zabavnega dejanja (dve dejanji se godita na Kitajskem). Ta opereta je v Mariboru dosegla uspeh, kot le malokatera pred njo, ter so jo dali že dvanaestkrat pred nabito polno kišo. Ker bo zanimanje ptujskega občinstva gotovo veliko, priporočamo nabavo vstopnic v predprodaji.

Koledarček »Jadranske straže«.

»Jadranska straža« priporoča svojim članom koledarčke za leto 1932. Dobe se po Din 10.— v društveni pisarni in trgovini g. H. Sax, Grajski trg.

Dobrodelno javno tombolo

priredi krajevni odbor Podmladka društva Rdečega križa v Mariboru v nedeljo 3. aprila t. l. Za primer neugodnega vremena pa 10. aprila, v prid ferijalnim kolonijam na morju, kar naj blagovolijo vzeti na znanje društva s prošnjo, da omenjenega dne ne prirejajo sličnih prireditvev. — Odbor.

Podvelka

(Žel. postaja Brezno - Ribnica.)

Božičnica. V nedeljo je priredilo tukajšnje pevsko društvo »Velka« s sodelovanjem šol Brezno in Podvelka božičnico. Učenci obeh šol so nastopili na gledališkem odru društva z malo, pristrčno božično igrice, pevski zbor društva (mešan in moški) pa je zapel nekaj pesmi. Vmes so se vrstile deklamacije učencev. Ob tej priliki je bilo obdarovanih nad 80 učencev in učenec obeh šol z obleko, vsi šolarji pa z malimi božičnimi darovi. Obdaritev so omogočile darežljive roke domačinov. Prireditev je privabila mnogo občinstva, polnoštevilno pa so se udeležili starši otrok. Zaključek prireditve je tvoril družabni večer društva, ki nam je še zapelo — žal je premalo — lepih pesmi.

Zimski sport. Te dni je pasiralo naso Podvelko izredno veliko smučarjev. Je namreč tu izhodišče za zimske pošojanke v Ribnici na Pohorju, pri Piskiku in pri Ribniški koči. Mučen utis pa so napravile pritožbe smučarjev radi slabih prometnih zvez z Ribnico. Čuli so se glasovi: »Enkrat smo prišli in nikdar več« in to posebno iz vrst bratskih smučarjev iz Zagreba. Ker take nepravilne ne morejo biti v korist tuisckemu prometu, bi prosili, da merodajni krogi posvetijo avtomobilski zvezi s postaje Brezno več pozornosti.

GRAJSKI KINO

»Gore v Plamenih.« Luis Trenker. Bol za Col d' Lana.

UNION KINO

Od danes dalje največje mojstersko filmsko delo vseh časov, monumentalni film »Ben-hur« kot zvočni film.

Roman nemškega častnika

(Dogodek iz svetovne vojne.)

Nemške državne oblasti imajo opravka z romantično zadevo, katere junak je bivši poročnik pruskega drugega ulanskega polka Erich von Satzen. Potniki, ki so minulega leta obiskali beduinska plemena Severne Afrike, so prinesli vest, da poglavar enega še divjih in precej neodvisnih plemen te pokrajine trdi, da je identičen s pogrešanim častnikom Satzenom.

Ko so ti potniki obiskali v pokrajini »modrega sultana« El Hiba neki arabski rod, je vzbudil njihovo pozornost neki šejh s svojimi evropskimi manirami, da si sicer tega moža nič ni razlikovalo od njegove okolice. Kakor vsi drugi je sedel s podkrižanimi nogami na preprogi nizkega šotora, brada in lasje so bili podvijani, nosil je burnus in turban. Samo njegova izgovorjava je izdajala tujca. Šele na ponovna vprašanja so zvedeli, da je ta šejh El. Hadi Aleman v resnici Nemec, ki živi že skoro petnajst let tu na robu puščave.

Med svetovno vojno je vodstvo nemške in turške armade večkrat poizkušalo pridobiti maroške rodove za napad na francoske kolonije. S tem naj bi bili Francozi prisiljeni odtegniti večje oddelke čet z evropske fronte. »Modri sultan«, ki je imel to ime, ker je edini v svoji deželi nosil moder burnus, je trdil, da razpolaga z 12.000 beduinov in je bil videti pripravljen s to svojo vojsko nastopiti v prilog centralnim silam. Preden pa so centralne sile sprejele to ponudbo, so se hotele prepričati o bojovni vrednosti Beduinov in se sploh pobliže informirati o razmerah tam doli. V ta namen je bil odposlan v Maroko nemški častnik Satzen, ki sta ga spremljala nemški konzul v španskem Fezu Probster in turški stotnik Halil-bej. Satzen in Halil sta imela prinesiti »modremu sultanu« lastnoročno pismo nemškega cesarja in turškega sultana.

Dne 15. oktobra 1916. je s tem odposlanstvom odrinila podmornica U 20 s Helgolanda. Za sestanek z vodjo domačinov je bila dogovorjena neka točka na ustju reke Nuw. Vse je šlo po sreči, in čez mesec dni je nemška podmornica

dospela v maroška vodovja. Tedaj jo je opazil francoski rušilec min in je morala bežati. Podmornica je bila že defektna in nesposobna za boj, in ko je srečno ušla zasledovalcu, je bila posadka prisiljena ladjo zapustiti. Nato se je podmornico potopilo.

Posadka je izkušala peš dospeti v deželo »modrega sultana«. Tedaj pa je padla v ujetništvo Berbercev; vendar se ji je po velikih težavah posrečilo doseči zopet svobodo in dospeti na svoj cilj. Tam pa so nastale nove nepravilnosti. »Modri sultan« je pač mogel svoje rodove pripraviti za vojni pohod, ampak o disciplini in pruskem »druhu« sinovi Sahare niso hoteli ničesar slišati. Če komu kaj ni bilo prav, jo je enostavno odkuril. Sicer je pa izvežbanje teh divjakov bilo brezpomembno, ker ni bilo municije. Kako priskrbeti patron za 12.000 mož sredi vojne in skoz sovražno deželo in morja? Nemogoča stvar! Med tem pa je tudi »modri sultan«, pridobljen od nasprotni strani z obljubami, postajal nezanesljiv, njegovo vedenje je bilo čedalje bolj čudno, — in ko je konzul Probster hotel odpotovati, ga sultan ni pustil iti. Vendar si je slednjič dal dopovedati, da treba priskrbeti municije. In tako je konzul odpotoval, Satzen pa je moral ostati v taboru modrega sultana kot talec, kar mu ni bilo preveč hudo, ker se je bil zaljubil v eno sultanovih hčerk. Turški častnik je bil odpotoval že poprej.

Konzul Probster je odšel, — nihče ni več slišal o njem. Mladi ulanski častnik pa je našel milost v lepili očeh sultanove hčerke, prestopil je k islamu in se z njo poročil. Morda je videl v tem prekršitev svojih dolžnosti, vsekakor ni storil nobenega koraka, da bi poslal v domovino kako vest o sebi. O koncu vojne je izvedel šele avgusta 1. 1920 od nemških beguncev iz francoske legije, ki so padli v roke Beduinom. Potniki, ki so govorili s Satzenom, pripovedujejo, da se je popolnoma vdal v svojo usodo in da iz njegovih ust ni prišla nobena beseda tožbe proti domovini, ki je na svojega sina pozabila.

Dobičkanosne sanje

Da iz mōre, ki te tlači, izbiješ lepe denarce, za kaj takega moraš biti seveda Amerikanec. Sportnemu učitelju Rihardu Wilsonu v Los Angelesu se je to posrečilo.

V avtomobilu je imel karambol z drugim avtomobilom, ki ga je šofiral neki Frank Leitem. Zgodilo se ni nobenemu nič, toda da sta trčila, to je bila Leitemova krivda. Po tem razburljivem dogodku pa je imel sportni učitelj ponoči sanje: v teh sanjah je še enkrat doživel tisti avtomobilski karambol. In je v sanjah v razburjenju skočil iz postelje, da

bi se ognil proti njemu drvečemu nasprotnemu avtomobilu. Zaletel se je v okno sobe in s pestjo prebil šipo. Rana, ki jo je pri tem dobil, je imela za posledico trajno poškodbo roke. Zato je proti Leitemu vložil tožbo na odškodnino 1000 dolarjev, ker da so tiste hude sanje nastale po njegovi krivdi. In glej, sodišče se je pridružil tožnikovim precej za lažne privlečenim dokazilom in je obsodilo Leitema na plačilo. Torej v tem primeru so sanje vrgle 1000 dolarjev in niso bile prazen nič.

Drobiž iz Primorja

Iz goriske pokrajine: V Königsbergu v vzhodni Prusiji je umrl v ondodni bolnici goriški prošt dr. Alojz Faidutti, star 67 let. Po vojni ni mogel v Gorico, ker so ga Italijani sovražili radi njegovega avstrijantstva. Papež ga je poslal zato na Litvansko k nunciatu, da doseže ugoden konkordat sv. stolice s to severno državo. To se mu je posrečilo v polni meri. Pokojnik je bil beneški Slovenec (Fajt, Fajdut je slovenski priimek). Iz Vidma je prišel v Gorico kot slovenski duhovnik. Kardinal Missia mu je pa pridellil Furlanijo za politično delovanje. Agilni Faidutti je žel s pomočjo duhovščine in politične oblasti uspel za uspehom in postal malo pred vojno goriški deželni glavar. Res je bil »avstrijant« in naklonjen mu je bil prestolonaslednik Fran Ferdinand, ali njegovo avstrijantstvo je služilo le italijanskim interesom ob Adriji. — 14letni Ivan Bizjak iz Podbrda je rešil 22. novembra l. l. iz Bače neko potapljačo se žensko z nevarnostjo za svoje lastno življenje. Ker je fantič član fašistične organizacije, je bil v službenem listu javno pohvaljen za svoj pogumni čin. — Učitelj Fran Daksobler je vodil balistično organizacijo v Podbrdu z vso verno, upajoč, da se s tem reši namestitve v stare pokrajine. Premestitev pa je vendar sledila in ponji sedaj javna pohvala Daksoblerja v izvestju balistične organizacije. Dobil je tudi srebrno zasluzno kolajno. — V gozdju pri Kostanjevici na Krasu so našli dečki avstrijski šrapnel. Stanko Okretič ga je prijel in tolkel z njim ob kamen. Šrapnel je eksplodiral in odtrgal dečku desno roko in mu povzročil še druge poškodbe. Prepeljali so ga v tržaško bolnico, kjer je umrl. Eksplozijske nesreče se dogajajo še vedno, ker bivša bojna tla še do danes niso temeljito izčiščena, kar bi se bilo moralo že zdavnaj zgoditi. — V Trstu je umrl višji sodni funkcionar G. Clarici, eden izmed redkih primorskih sodnikov, ki je ostal po vojni v službi v Julijski krajini. Dosegel je starost 67 let. — V Trziču so spustili v morje motorno ladjo »Neptunia«, last družbe Cosulich. Vršila bo službo med Italijo in južno Ameriko. Prostora je na ladji za 1500 oseb. — V tržaškem »pokrajinskem svetu korporativne ekonomije« je označil podpredsednik Segré položaj trgovine v Trstu za skrajno neugoden. V zadnjih mesecih Trst skoro ne more več sklepati kupcij s svojim naravnim zaledjem radi uvoznih in izvoznih omejitev. Tržaški promet ubijajo tudi vedno slabše razmere v Levant. Tržaške industrije so se v krizi. V kamnolomih po pokrajini se je skrčilo delo za 80%. Brezposelnost ogromno narašča. Beda je velika in za preskrbo lačnih pozimi bo treba mnogo denarja. Vladni načelnik je nakazal 50.000 lir.

Iz istrske pokrajine: »Bojevnike zemlje« je sklicala istrska politična oblast v Pulo na shod, kjer so čuli poročilo o žit-

ni bitki. Letos je bilo posejane površine 18803 ha in produkcije na ha 12,40 stotov, skupne produkcije 234.954 stotov. Glede trtoreje so čuli kmetje nasvet, da jo je treba urediti v razmerju z drugimi kulturami, ker je gotovo, da bo razpečavanje vina tudi v bodoče združeno s težkočami. Trtoreja se mora orijentirati k produkciji dobrega namiznega grozdja in finih vin. Prefekt Italo Foschi je prosil, a-ljal delo na polju in rekel, da so premije žitne bitke enakovredne kolajnam z bojnega polja. Zaklical je kmetom: »Vrnite se k svojemu delu z navdušenjem in vero! Delo na polju naj se nadaljuje brez prestanka.« Kmetje so prišli na shod z vseh strani, ker se jim je napovedovalo naznanilo vlade o novih sklepih, ki jim bodo omogočili, da bodo zlezli iz svojih dolgov in delu primerno živeli. Slišali pa so samo polno praznih fraz in poveličevanje režima in Duceja. Razočarani so šli domov. V Julijski krajini je istrski kmet najbolj beden. Mala posestva so dražbe uničile. V Rimu imajo kup spomenic o istrski bedi. Pomoč je bila tisočkrat naprošena in tisočkrat obljubljena, pa do danes še ni prispe-la iz Rima.

Sport

Medklubski odbor LNP, službeno.

Drevi, 4. jan. ob 19. uri odborova seja v kavarni Bristol. Naprošen je savezni sodnik g. Mohorko, da se seje sigurno udeleži. Tajnik.

SK Železničar, zimskosportna sekcija.

Celokupno članstvo je vabljeno na sestanek, ki bo drevi ob 20. uri v gostilni Vollgruber, Frankopanova cesta. Na dnevnem redu je dogovor o izvedbi klub ske tekme. Načelnik.

Silvestrov večer pri »Pohorskem domu«

Je obhajal »Mariborski smučarski klub« skupno z zadrugo magistratnih nameščencev v prav animiranem razpoloženju. Prisotni so bili vsi stari udeleženci l. smučkega tečaja ter novodošli za II. tečaj, ki so se zbrali iz Osijeka, Zagreba in vse Slovenije. Pozdravil jih je v imenu kluba predsednik gosp. Bruno Parma, ki je poudarjal velik pomen teh tečajev za razvoj smučkega sporta in povzdigo tujkega prometa v naših krajih. Zahvalil se je zadrugi za naklonjenost in želel vsem srečno novo leto. Predsednik zadruge g. svetnik ing. Černe je poudarjal pomen čim tesnejših vezi in zagotavljal, da bo zadruga podpirala vsako akcijo za okrepitev prijateljskih odnosov s sorodnimi društvi. Na novega leta dan pa je pohorski poet g. Zoržut v izbranih verzih pozdravil vsakega posameznika in vse skupaj, ki so si stekli zaslug za »Pohorski smuk!« Lep nagovor je imel tudi tečajniški učitelj g. Forstnerič.

Novi tečajniki z velikim zanimanjem sledijo prvim vajam »Smuka«

Vino čes ulici ... in druge take delikatese

V redakciji se pojavi mladenič. Visok, vitek, kodrolas fant z jasnim, odkritim pogledom, iz katerega odseva idealizem in rodoljubje in vera v resnico in pravico. Položi na urednikovo mizo šop lističev.

»Malo paberkov z mariborske javne slovenščine, gospod urednik!«

»Ah, da, da...« vzdihne urednik z bežnim pogledom po lističih. »Pa kaj vse to pomaga...«

»Gospod urednik!« se razvname mladenič. »Ali Vas nič ne boli, če hodite mimo mariborskih lokalov in vidite razne napise, reklame itd. s tako spakedrano slovenščino? Sramota je za naš slovenski Maribor...«

»Prijatelj mladi, seveda me to boli. Včasih bi se človek najraje rozjokal ali pa koga nahrulil, kakor je pač pri volji. Neki ljubljanski književnik na pr. je zadnjič v Mariboru sprič napisa »Vino čes ulici« dobil pravcat epileptičen napad. Da! Pa ima mož sicer tako zdrave in krepke živce. Kakor som...«

»Ampak dovolite, gospod urednik, po mojem mnenju bo treba tu vsekakor ue-

kaj ukreniti. Tako pačenje našega jezika, ki je državni jezik, vendar ne more in ne sme biti dovoljeno! Tu bi se vendar morala zgeniti kaka oblast ali pa vsaj naši narodni faktorji. Mislim, da bi morala tukaj napraviti red naša »Narodna obramba.«

»Narodna obramba? Simpatična organizacija to...« mrmra urednik. »Ali sploh še obstoja? Nič ni kaj slišati o njej.«

»In kaj pravite k temu, gospod urednik, da se v našem Mariboru toliko neriskutari? Po ulicah in sploh povsod slišite več nemščine kot slovenščine!«

»Tako, tako, to je nemščina?« mrmra urednik. »Oprostite, mladi prijatelj, jaz si domišljam, da razumem nemško, a naj me vrag vzame, če razumem to-le mariborščino...«

»Tudi na Čeha je napravilo zadnjič to zelo neugoden vtis. In sploh na vsakega našega človeka in prijatelja, ki pride v Maribor...«

»Da, tudi tisti ljubljanski književnik se je nad tem zgražal. Vseeno je napisal navdušen članek o Goetheju.«

»Vidite, gospod urednik, to je tisto pri nas Slovincih. Mi smo vse preveč dobrodružni, preveč tolerantni in obzirni.«

»Kulturen narod, kaj hočete, mladi prijatelj? Eine noble Nation, je zapisal o nas Hermann Wendel. Sicer pa uči sve-

to pismo: Bodite krotki kakor golobčki...«

»In modri kakor kače!« dopolni mladenič, s trpkim usmevom. »Ampak tisto o kačah velja menda samo za druge! Takrat po prevratu so v Mariboru tisti takozvani Nemci naenkrat vsi dobro znali slovensko. Danes pa —

»Stop, mladi prijatelj. Saj znajo tudi še danes. Stopim ondan v trgovino. Izza vseh pultov: »Guten Abend. Kompliment. Was wünschen der Herr?« Jaz sem seveda govoril slovensko. In šef osebnosti je postregel. In je znal dobro slovensko kakor jaz. In še prav naš domači humor je imel. Račun pa mi je mož je napisal po nemško.«

»Morda se je ženiral, ker najbrže ne zna pravilno slovensko pisati.«

»Nemško pa tudi ne. Zapisal je na pr.: I Manickürscherre. Vrag se spoznaj v Mariborčanih, pačijo slovenščino in pačijo nemščino.«

»Ampak, kaj pravite k temu, gospod urednik. Po zadnjem ljudskem štetju ima Maribor okoli 35.000 prebivalcev, med temi je samo 10 do 12% Nemcev. Slišite pa v Mariboru več nemške govornice kot pa slovenske. Kako si to razlagate?«

»Hm, tega si pač ne morem razlagati drugače, kakor da onih 5000 Nemcev govori slovensko, teh 30.000 Slovencev pa nemško!« se smeja urednik

Mladenč strmi v urednika ves perpleksen. Potem mu dečica zalije obraz.

»Oprostite, gospod urednik, jaz Vas ne razumem. Kaj ste hoteli s tem reči?«

»Kaj sem hotel reči? No, to je bil samo slab dovtip. Ampak resno povedano: Kaj morejo mariborski Nemci za to, če mariborski Slovinci tako radi govorijo nemško? Prijatelj, saj vendar poznate naše ljudi: Marsikdo je drugače dober in morda celo zaveden Slovenec, sliši ga pa nemško govoriti! In še nekaj Vam bom povedal, da se bova razumela. Jaz tudi precej opazujem mariborske Nemce. Pa moram reči, da sem našel med njimi že dokaj prav simpatičnih ljudi. Mislim namreč Nemce, ki so res Nemci po rodu, krvi in zavosti. Tem Nemcem vsa čast. Ti spoštujejo našo narodnost, ker spoštujejo svojo. In njim je Slovenec lahko prijatelj. O nemčurstvu pa rajši ne govoriva, saj ves svet ve, kako je v tem pogledu pri nas v Mariboru in še marsikje drugod.«

Urednik in vrti slovenski mladenič si sežeta v roke.

»Ampak tisto pačenje slovenščine bo ste ožigosali, gospod urednik?«

»Seveda bom. Prav krepko bom ožigosala nas malomarne Slovence!«

Daru te za
namočno akcija!

Curren Bell:

Lowoodska sirota

»Miss Temple! Miss Temple! — Kaaaj, kaj pomeni tisto dekle z nakodranimi lasmi? Rdeči lasje, gospodična, nakodrani — nakodrani vse vprek?!« In iztegnil je svojo palico in jo uprl v grozno stvar s tresočo se roko.

»To je Julija Severn,« je dejala Miss Temple prav mirno.

»Julija Severn, gospodična! In kako to, da si ta ali katerakoli gojenka kodra lase? Čemu se — vzlic vsem navodilom in načelom te hiše — tako prilagajemo in prilikujemo svetu, tu v evangelskem dobrotornem zavodu, čemu dovoljujemo, da si gojenka zavija lase v tako kodrcijo?«

»Julijini lasje so kodrasti že po svoji naravi,« je odgovorila Miss Temple še mirneje.

Sledil je presledek desetih minut. Ker sem bila že obvladala svoja čustva, sem videla, kako so vse Brocklehurstove izvlekle žepne rute in si ž njimi zakrile oči. Starejša dama je omahovala, mlajši pa sta venomer šepetali: »Kako grozno!«

Gospod Brocklehurst je spet povzel besedo:

»To sem čul od njene dobrotnice, pobožne in usmiljene dame, ki jo je vzela za svojo, ko je bila osirotela, jo vzgojila kot lastno hčerko in ki ji je to nesrečno dekle poplačalo dobrotljivost in velikodušje s tako grdo, tako strašno nehvaležnostjo, da je bila njena izvrstna zaščitnica končno prisiljena jo ločiti od svojih otrok v strahu, da bi nje mrzki zgled okužil njih čistost. Poslala jo je sem, da jo izlečimo, kakor so nekdanji Judje pošiljali svoje gobavce k valujočim mlaki v Betezdo. In učiteljice, prednica, prosim Vas, pazite, da bi se voda okoli nje ne zamočvirala!«

Po tem vzvišenem zaključku si je Mr. Brocklehurst zapel vrhni gumb svojega površnika, nekaj zamrmral proti svoji obitelji, ki je vstala, se priklonil gospodični prednici, nato pa je jadrata vsa gospoda slovesno iz dvorane. Moj sodnik se je pri vratih okrenil in velel: »Naj stoji še pol ure na tistem stolu in naj današnji dan nihče ž njo ne izpregovori besede!«

Tako sem torej stala visoko nad vsemi. Jaz, ki sem bila rekla, da bi ne mogla prenesti takšne sramote, ko bi me postavili na lastnih mojih nogah v sredino sobe, sem bila zdaj izpostavljena vsem očem na sramotnem odru. Kaj sem tedaj čutila, tega bi noben jezik ne mogel popisati; a baš tedaj, ko so vsa čustva v meni prekipela, me dušila in mi jemala zavest, je zastopicalo po sobi dekle; in ko je šlo mimo mene, me je pogledalo. Kako čudna luč je svetila v teh očeh! Kako me je spreletelo ob tem žarku! Kakšno novo čustvo me je prešinilo in navdihnilo! Bilo je, kakor bi bil kak mučenik, kak junak šel mimo sužnja ali žrtve in mu vlil mimogrede novo moč. Obvladala sem vzbujajočo se histerijo, vzklonila glavo in stala odslej trdno na stolu. Jelka Burns je šla h gospodični Smith, jo nekaj malega vprašala o svojem delu, bila okregana radi neznanega vprašanja, se vrnila na svoje mesto in se mi nasmehnila, ko je šla mimo mene. Kakšen nasmešek! Še zdaj se ga spominjam in vem, da je bil to izliv tankega razuma, pravega junaštva. Pre-

obrazil je bil njene ostre poteze, nje suho lice, nje vdrite sive oči kot odsev angelske prikazni. In vendar je nosila Jelka Burns v tem hipu na svojem laktu »trak nedrednosti«; še pred šibko uro sem slišala, kako jo je obsodila Miss Scatterd, da sme naslednjega dne použiti le kruha in vode, ker ji je bilo kanilo črniti na nalogu, ki jo je bila na čisto prepisala. Tako nepopolna je naša narava! Takšni madeži kazijo tudi najjasnejšo zvezdo; in oči, in kakršne je gledala Miss Scatterd, vidijo le take majhne napake in so slepe za sijaj solnca.

VIII. POGLAVJE.

Preden je pol ure minilo, je udarila ura šest. Šola je končala in vse učence so pohitele v refektorij na čaj. Zdaj sem se toliko ožunačila, da sem stopila s stola. Bila je že trda tema. Skrila sem se v kot in sedla na pod. Čar, ki me je bil doslej bodril in krepil, se je pomalem porazgubljal. Prišlo je vzvratno čustvo, reakcija in tako me je potrtost prevzela, da sem se zvrnila po tleh. Zdaj sem se jokala. Jelke Burnsove ni bilo pri meni, nihče me ni tolažil. Sama sebi prepuščena, sem pozabila na ves svet in moje solze so škropile trde deske. Namenila sem bila, da bom tako pridna, da bom toliko dosegla v Lowoodu, da si bom pridobila toliko prijateljev, si priborila priznanje in naklonila ljubezen učiteljic! Že sem bila precej napredovala. Baš davi sem se vzpela na prvo mesto v razredu. Miss Miller me je jako hvalila, Miss Temple se mi je bila nekoč v priznanju nasmehnila; obljubila mi je, da me bo učila risati, in velela, da se bom smela učiti francoščine, ako bi bila še dva meseca tako marljiva. Tudi moje družice so me imele rade in moje vrstnice so me upoštevale in nihče mi ni nagajal. Zdaj pa ležim potrt in poteptana na tleh! Ali bom mogla še kdaj vstati?

»Nikoli,« sem si mislila; in zakoprnela sem po smrti. Ko sem ihtela in hlípala s to željo v srcu, je nekdo prihajal. Hitro sem se pobrala — spet je bila Jelka Burns pri meni. Umirajoči ogenj je obseval njen prihod po dolgem, mračnem prostoru. Prinašala mi je skodelico kave in košček kruha.

»Daj, pij in založi,« mi je prigovarjala, toda oboje sem odrinila od sebe, ker sem čutila, da bi me bila kaplja ali mrvica v sedanjem mojem stanju zadušila. Jelka me je motrila bržkone začudeno. Zdaj nisem utegnila premagovati svojih čustev, dasi sem se zelo trudila; glasno sem jokala. Sedla je k meni na tla, mi objela kolena in položila nanje svojo glavo. Tako je ždela in rucčala kot kak Indijanec. Jaz sem prva izpregovorila:

»Jelka, kako moreš strpeti pri deklici, ki jo ima vsakdo za lažnivko?«

»Vsakdo, Jana? Kako to? Saj je le kakih osemdeset deklic stišalo, da so te bili tako nazvali, svet pa šteje na stotine milijonov ljudi.«

»Kaj me brigajo tisti milijoni? Osemdeset deklic, ki jih poznam, me zaničuje!«

»Jana, motiš se. Bržkone te niti ena gojenka v vsej šoli ne zaničuje ali mrzi. Vem, da se marsikateri smiliš.«

»Kako se jim morem še smiliti, ko vedo, kaj je Mr. Brocklehurst rekel?«

»Mr. Brocklehurst ni Bog, niti velik in občudovan mož ni. Malo ga tukaj cenimo. Nikoli ni ničesar storil, da bi ga imele rade. Da te je kakorkoli odlikoval kot svojo ljubinko, bi bile vse učence odkrito ali prikrito tvoje sovražnice; tako pa bi ti vse rade pokazale, kako te porajajo, ko bi se le upale. Kaka učiteljica ali gojenka te bo morda dan ali dva hladno gledala, a v srcih

skrivajo vse le prijateljstvo do tebe. In če boš še nadalje marljiva in dobra, jim bodo ta čustva v kratkem času še močnejše privrela na dan, ker so jih morale nekaj časa skrivati. Sicer pa, Jana...«

»Kaj, Jelka,« sem silila v njo in jo prijala za roko. Pobožala mi je prste, da bi mi jih ogrela, in je nadaljevala:

»Ko bi te tudi ves svet črtel in bi mislil o tebi, da si hudobna, bi le ne bila brez prijateljev, dokler bi te lastna vest hvalila in te reševala vsake krivde.«

»Ne; vem, da bi mislila dobro o sebi, a to ne zadostuje. Ako bi drugi ne marali zame, bi rajši umrla, kot živela — ne morem prenašati sramote in sovražstva, Jelka. Lej! Da si priborim resnično ljubezen, tvojo ali gospodične Temple ali druge duše, ki jo res uvažujem, bi si dala prav rada streti roko ali pa bi pustila, da me nabode kak vol ali pa bi se vstopila za rtačajočega konja in pustila, da me tresne s kopitom v prsi.«

»Tiho, tiho, Jana! Preveč ceniš ljubezen zemljanov, preobčutljiva si, prenašla. Mogočna roka, ki ti je ustvarila telo in dehnila vanje življenje, ti je dala drugo pomoč, kot je tvoja slabost ali so še slabejša bitja od tebe. Razen naše zemlje in razen človeškega plemena bistvuje še neviden svet, bistvuje še kraljestvo duhov. Nevišni svet je tudi okoli naju, ker je vesoljen, in ti duhovi nas čuvajo, ker imajo tak nalog, da nas morajo brniti. In ko bi umirali v mukah in v sramoti, ko bi se nam rogali povsod in nas sovražili: angeli vidijo naše trpljenje, spoznavajo našo nemožnost — če smo res nedolžni, kakor si ti brez tistega madeža, ki ti ga je hotel Mr. Brocklehurst tako veličavo prišiti po priporočilu tvoje ugne; kajti brala sem v tvojem jasnem očesu in na tvojem čistem čelu, da si odkritosrčna — in Bog čaka samo, da se duša loči od telesa, potem pa nas overče s svojim polnim priznanjem. Čemu bi se torej vdajali potrtosti, če život tako hitro mine in je smrt tako varen vhod v srečo in — slavo?«

Molčala sem. Jelka me je bila umirila, toda v miru, ki mi ga je bila podarila, je bila primer neizmerne toge. Čutila sem bol, ko je govorila, a nisem mogla reči, odkod je prihajala. In ko je nehala govoriti in je hitreje dihala in suho zakašljala, sem za hip pozabila lastne skrbi in se vdala bojazni radi nje.

Naslonila sem glavo na Jelkino ramo in jo objela okoli pasu. Privila me je k sebi in sedeli sva in molčali. Nisva dolgo tako počivali, po stopi tretja oseba v dvorano. — Temne oblake, ki so prej luno zakrivali, je veter razgnal. Mesečina je bila v širokih pramenih v sobo ter obsevala naju in bližajočo se postavo, ki sva v njej takoj spoznala gospodično Temple.

»Prišla sem po Vas, Jana Eyre!« je rekla, »pridite k meni v sobo; in ker je Jelka Burns pri Vas, naj se Vam pridruži!«

Ši smo; sledili sva prednici, ki naju je vodila po zapletenih hodnikih; končno smo šle po stopnicah navzgor in prišle v njeno sobo. Ker je bilo dobro zakurjeno, je bilo tu zelo ugodno in udobno. Miss Temple je velela Jelki, naj sede na nizek naslonjač pri kaminu sama je sedla na drugega in me je pozvala k sebi.

»Ali Vam e že odleglo?« me je vprašala in se nagnila k meni. »Ali ste pregnali žalost z jokom?«

»Bojim se, da tega nikoli ne zmorem.«

»Zakaj ne?«

»Ker so me bili op krivem obdolžili; in Vi, Miss, in vsakdo me bo imel za hudobno.«

»Imeli Vas bomo za tako, kakršno se boste pokazali, moje dete. Le še dale bodite dobra deklica in zadovoljna bom z Vami.«

Najfinejši rum
en gros!

Brandy
in vse vrste likerja itd.

Pristna slivovka
en detail!

JAKOB PERHAVEC, MARIBOR, GOSPOSKA ULICA 9

Telefon 25—80.

Tovarna likerjev, desertnih vin, in sirupov.

Oglejte si veliko zalogo
modnih listov

francoskih nemških
za zimo v knjigarini

TISKOVNE ZADRUGE
Maribor, Aleksandrova 13

zastopniki se sprejmejo

Inserirajte
v
»Večerniku«

Oddam dvosobno stanovanje
s 1. februarjem. Naslov v upravi lista. 20

Oddam lepo 2sobno stanovanje
s 15. januarjem. Studenci, Slomškova
ul. 9. 24

Mlada svetla volčja psica
z imenom »Asta« ter jermenom na
vratu je odšla. Kdor ve za njo, naj jo
pripelje proti nagradi v Koroščevo ul.
54. 25

Zamenjam takol
2sobno suho pritlično stanovanje v
Magdalenskem predmestju za manjši
trgovski lokal v Aleksandrovi ali Ko-
roški cesti, Gosposki ali Slovenski ul.
ali na Glavnem trgu. Vprašati v upra-
vi lista. 23

Le al
imam takoj za oddati. Lupša, Sloven-
ska 36. 29

Naicenejši snežni
čevlji

Jos. Moravec, Maribor
Canharjeva ulica števil. 1. 3842

Kupim enodružinsko hišo

z vrtom in drugimi pritliklinami. Pro-
sim za obširne ponudbe in navedbo
cene. Naslov v upravi »Večernika«. 22

Dvosobno stanovanje
s pritliklinami oddam ceneno. Omejna
cesta 14, zraven igrališča Rapid. 21